

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ ОПЕРАЦІЙ ШЛЯХОМ КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Ефективна діяльність підприємства залежить від багатьох чинників, проте одним із найважливіших є безперервність операційного циклу підприємства. Важливою складовою операційного циклу підприємства виступає фінансовий цикл, який розпочинається з моменту отримання коштів за реалізовані товари і триває до моменту їх витрачання на придбання нових товарів або на оплату робіт, послуг, виплату заробітної плати тощо.

Зменшення тривалості фінансового циклу, затримка в одержанні коштів за реалізовані товари може призвести до зменшення ліквідності підприємства, а в разі значних затримок - навіть до його банкрутства.

Для запобігання цьому необхідно здійснювати постійний моніторинг і контроль за грошовими потоками підприємства.

Контроль грошових потоків - це контролююча система, яка забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетні напрями розвитку, своєчасне виявлення відхилень фактично досягнутих результатів їх формування від планових і прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечить їх безперервний рух [2].

Як кожна сукупність взаємопов'язаних елементів система управління грошовими потоками має свій об'єкт і суб'єкт. Якщо об'єктом управління в ній виступають грошові потоки підприємства, пов'язані із здійсненням різноманітних господарських та фінансових операцій, то суб'єктом є фінансова служба, склад і чисельність якої залежить від розміру, організаційної структури підприємства, кількості операцій, напрямів діяльності [3].

Дослідження стану контролю грошових потоків фахівцями показує, що контроль здійснюється на мінімальному рівні, тобто включає в себе проведення інвентаризацій і загальний контроль операцій із грошовими активами, або є системою, що не інтегрована в загальну систему контролю і не використовує новітні інформаційні технології.

Основними функціями контролю грошових потоків є:

- спостереження за процесом реалізації фінансових завдань щодо їх формування, встановлених системою планових фінансових показників і нормативів;
- вимір ступеня відхилення фактичних результатів розвитку грошових потоків від планових;
- діагностика розмірів відхилень серйозних порушень у плановому розвитку грошових потоків підприємства і пов'язаного з цим зниження темпів його економічного розвитку;
- розробка оперативних управлінських рішень щодо нормалізації грошових потоків підприємства згідно з передбаченими цілями та показниками;
- коригування в разі потреби окремих цілей і показників розвитку грошових потоків у зв'язку із змінами зовнішнього економічного середовища, кон'юнктури фінансового і товарного ринку та внутрішніх умов здійснення господарської діяльності підприємства.

Отже, як видно з цих функцій, контроль грошових потоків є ефективною координуючою системою забезпечення взаємозв'язку між формуванням інформаційної

бази, аналізом, плануванням і внутрішнім контролем грошових потоків у підприємстві. З урахуванням забезпечення виконання перелічених функцій контроль грошових потоків на підприємстві можна розподілити на такі основні етапи :

1. Визначення об'єкта контролю.
2. Визначення видів і сфери контролю.
3. Формування системи пріоритетів контролюючих показників.
4. Розробка системи кількісних стандартів контролю.
5. Побудова системи моніторингу показників.
6. Формування системи алгоритмів дій, спрямованих на усунення відхилень, є заключним етапом побудови контролю грошових потоків на підприємстві.

Характеристика видів контролю грошових потоків підприємства:

1. Стратегічний . Контроль за основною стратегією формування й витрачання грошових потоків підприємства (рік).
2. Тактичний. Контроль за виконанням поточних планів (місяць, квартал).
3. Оперативний . Контроль за здійсненням конкретної поточної операції (тиждень, декада).

Таким чином, контроль за збалансованістю надходження та витрачання грошових коштів спрямований на створення умов для забезпечення платоспроможності підприємства в майбутньому, оскільки дисбаланс між джерелами та напрямками витрачання коштів може обумовити кризу платоспроможності і навіть банкрутство підприємства [5].

Управління фінансовими потоками є важливим фінансовим важелем забезпечення прискорення обороту капіталу підприємства. Цьому сприяє скорочення тривалості виробничого і фінансового циклів, що досягається в процесі результативного управління грошовими потоками, а також зниження потреби в капіталі, що обслуговує господарську діяльність підприємства. Прискорюючи за рахунок ефективного управління грошовими потоками оборот капіталу, підприємство забезпечує ріст суми генерованого у часі прибутку [4].

Проблема правильного і ефективного поточного управління грошовими потоками є актуальною для вітчизняних підприємств. Порушення грошового балансу в одну чи іншу сторону має негативні наслідки для функціонування підприємства.

Управління грошовими потоками передбачає цілеспрямований вплив на процеси акумуляції грошових коштів, їх витрачання та перерозподіл з метою збалансування фінансово-господарської діяльності підприємства. Ефективність управління грошовими потоками визначається синхронізацією надходжень і виплат, а також підтримкою постійної платоспроможності підприємства.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 4 “Звіт про рух грошових коштів”, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 № 87.
2. Rogozjan Y. S., Kovalyova N. O. Удосконалення обліку грошових операцій шляхом контролю грошових потоків // Донбаський державний технічний університет. – 2010.
3. Надточій С.І. Загальна оцінка грошових потоків підприємства як основа управління ними // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. - № 5 (60). – С.41-49.
4. Білик М.Д., Надточій С.І. Грошові потоки підприємств у мікро- та макроекономічному аспекті // Фінанси України. – 2007. - №6. – С.133-137.
5. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник. - 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 483с.